



OSTROWSKI I WSPÓLNICY

# Sygnaliści

– nowy rząd prezentuje projekt ustawy  
i zapowiada przyspieszenie prac



**ALERT PRAWNY**

**11 stycznia 2024 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji ukazał się kolejny projekt ustawy, po zmianach wprowadzonych przez nowe Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Co dalej i jakie nowości wprowadzono w najnowszym projekcie?**

## Co dalej?

Projekt ustawy został przekazany do Stałego Komitetu Rady Ministrów z prośbą o jego **pilne** rozpatrzenie z uwagi na upływ terminów wdrożenia dyrektywy i toczące się w związku z tym postępowaniem przed TSUE przeciwko Polsce.

Ze strony rządowej wynika, że ustawa ma być procedowana w trybie odrębnym, w oparciu o dotychczasowy projekt – nowy rząd nie zdecydował się na stworzenie całkowicie nowego projektu, wprowadził natomiast pewne zmiany do projektu dotychczasowego.

Projekt ustawy przeszedł większość etapów procedury legislacyjnej w poprzedniej kadencji rządu i obecnie czeka już tylko na rozpatrzenie przez Stały Komitet Rady Ministrów. Planowany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów to I kwartał 2024 roku. Następnie projektowana ustawa trafi do Sejmu.

# Najważniejsze zmiany w najnowszym projekcie ustawy

## 1. Więcej czasu na ustalenie procedury i wdrożenie kanałów zgłoszeń

Bardzo cieszy wydłużenie *vacatio legis* projektowanej ustawy – projekt zakłada, że ustawa wejdzie w życie po upływie **1 miesiąca od dnia ogłoszenia**. Ponadto wyznaczono dodatkowy termin na realizację obowiązku ustalenia procedury zgłoszeń wewnętrznych – podmioty prawne będą miały na to **1 miesiąc od dnia wejścia w życie ustawy** (analogicznie będzie w przypadku procedur zgłoszeń zewnętrznych ustalanych przez organy publiczne).

Daje to łącznie **2 miesiące** na ustalenie procedury, licząc od momentu ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw. To zdecydowanie bardziej realny termin, niż termin 14-dniowy, który zakładany był w dotychczasowym projekcie.



## 2. Skrócenie konsultacji procedury zgłoszeń wewnętrznych ze związkami zawodowymi

Od początku prac wiadomo, że ustalenie procedury zgłoszeń wewnętrznych będzie podlegało obowiązkowym konsultacjom z zakładową organizacją związkową lub – w jej braku – z przedstawicielami osób świadczących pracę na rzecz podmiotu prawnego. Zgodnie z dotychczasowym projektem ustawy konsultacje te miały trwać nie krócej niż 7 dni i nie dłużej niż 14 dni od dnia przedstawienia przez podmiot prawny projektu procedury zgłoszeń wewnętrznych.

Najnowszy projekt **skrac**a te terminy – konsultacje mają trwać **nie krócej niż 5 dni i nie dłużej niż 10 dni**.

## 3. Ochrona sygnalisty niezależnie od interesu publicznego

W projekcie usunięto jeden z warunków ochrony sygnalisty, którego wprowadzenie w 2023 r. spotkało się z dużą krytyką. Chodzi o warunek, aby przedmiotem zgłoszenia sygnalisty była informacja dotycząca interesu publicznego. Dotychczasowy projekt zakładał, że:

*„Zgłaszający podlega ochronie określonej w przepisach rozdziału 2, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego informacja **dotyczy interesu publicznego** i jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że informacja taka stanowi informację o naruszeniu prawa.”*

Budziło to obawy, że duża część sygnalistów nie będzie podlegała ochronie, gdyż ich zgłoszenia nie będą dotyczyły interesu publicznego. Ponadto nierzadko zwyczajnie trudno byłoby jednoznacznie stwierdzić, czy chodzi o interes publiczny, czy prywatny, co poddawałoby w wątpliwość ochronę sygnalisty. Najnowszy projekt opublikowany 11 stycznia **usuwa ten warunek**. Jest to słuszna zmiana, gdyż taki warunek nie wynikał z dyrektywy.

#### 4. Rzecznik Praw Obywatelskich ponownie organem przyjmującym zgłoszenia zewnętrzne

Od początku prac nad projektem ustawy nieustannie toczy się spór o to, który organ miałby przyjmować zgłoszenia zewnętrzne oraz udzielać sygnalistom wsparcia. Początkowo miał to być **Rzecznik Praw Obywatelskich**, który jednak stanowczo sprzeciwiał się temu pomysłowi. Kolejne projekty zakładały, że głównym podmiotem przyjmujących zgłoszenia zewnętrzne będzie **Państwowa Inspekcja Pracy**.

Najnowszy projekt powraca do pierwotnej wersji. Organem przyjmującym zgłoszenia zewnętrzne oraz udzielającym sygnalistom wsparcia ma być **Rzecznik Praw Obywatelskich**. Rzecznik będzie przyjmował zgłoszenia, dokonywał ich wstępnej weryfikacji i przekazywał organom publicznym właściwym do podjęcia działań następczych.

#### 5. Zaświadczenie o podleganiu ochronie nie zawsze obowiązkowe

Dotychczasowy projekt zakładał, że w przypadku zgłoszeń zewnętrznych organ publiczny po uprawdopodobnieniu zaistnienia naruszenia prawa będzie wydawał zgłaszającemu zaświadczenie potwierdzające, iż zgłaszający podlega ochronie jako sygnalista. Zaświadczenie to miało być wydawane po odebraniu od zgłaszającego oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania, iż informacja o naruszeniu prawa będąca przedmiotem zgłoszenia była prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia. Sygnalista miał podlegać ochronie dopiero z chwilą wydania takiego zaświadczenia.

Najnowszy projekt wprowadza znaczne zmiany w tym zakresie. Zaświadczenie ma być wydawane **wyłącznie na żądanie zgłaszającego i nie wymaga jego wcześniejszego oświadczenia** złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej. Wydanie zaświadczenie **nie jest już też warunkiem podlegania ochronie**.

Nasza Kancelaria nie ustaje w monitorowaniu prac nad polską regulacją dotyczącą ochrony sygnalistów. Zapraszamy do śledzenia bloga Labor-atorium Prawa Pracy, na którym na bieżąco informujemy o prowadzonych pracach w tym zakresie.

**Zastanawiasz się w jaki sposób ustalić procedurę zgłoszeń wewnętrznych? Chcesz dowiedzieć się z czym dokładnie będzie się wiązało wejście w życie przepisów w zakresie ochrony sygnalistów? Skontaktuj się z autorką alertu.**



## KONTAKT

autorka alertu



### **Marta Trzeciak**

radczyni prawna  
Kancelaria Ostrowski i Wspólnicy

+48 570 998 777  
m.trzeciak@ostrowski-legal.net